

2021/0293(COD)

28.4.2022

ARVAMUS

Esitaja: kultuuri- ja hariduskomisjon

Saaja: tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega luuakse 2030. aasta poliitikaprogramm „Tee digikümnendisse“ (COM(2021)0574 – C9-0359/2021 – 2021/0293(COD))

Arvamuse koostaja: Sabine Verheyen

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Euroopa Komisjon avaldas 15. septembril 2021 seadusandliku ettepaneku, millega luuakse 2030. aasta poliitikaprogramm „Tee digikümnendisse“, millega kehtestatakse juhtimisraamistik liidu 2030. aasta digieesmärkide saavutamiseks. Ettepanek hõlmab nelja peamist valdkonda: 1) digioskused, 2) digitaristu, 3) ettevõtete digiüleminek ja 4) avalike teenuste digiüleminek.

Üldiselt kiidab arvamuse koostaja ettepaneku heaks, kuid soovib esitada mitu muudatusettepanekut teatavate digioskustega seotud sätete täpsustamiseks.

Konkreetsemalt tõstab arvamuse koostaja esile tõsiasja, et digipöörde ja digioskustega elanikkonna eesmärkide saavutamisel on esmatähtsad haridus ja koolitus. Sellega seoses teeb arvamuse koostaja muudatusettepanekud, mille eesmärk on täpsustada elementaarse ja kõrgema taseme digioskuste määratlusi ning mis on kooskõlas digiõppe tegevuskava ja UNESCO määratlustega. Lisaks on arvamuse koostaja seisukohal, et digioskuste kavandatud eesmärgid tuleks jätta samaks, vahe-eesmärk tuleks seada 2025. aastaks ning tähelepanu tuleks pöörata õpetajate digioskustele.

Lisaks eelnevale rõhutab arvamuse koostaja eriliselt vajadust tekitada koostoime olemasolevate programmide ja algatustega teadusuuringute ja hariduse valdkonnas, toetada koolide gigabitiühenduvust ja ühenduvust koolides (mis puudutab näiteks internetiühendust ja digiseadmeid) ning tagada, et mitut riiki hõlmavatel projektidel oleks selge Euroopa lisaväärtus.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Kultuuri- ja hariduskomisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2a) Nagu on sätestatud komisjoni 26. jaanuari 2022. aasta teatises Euroopa digiõiguste ja -põhimõtete deklaratsiooni koostamise kohta digikümnendiks, peaks digikümnend teenima eelkõige inimesi ning tagama, et nende põhiõigused ja -vabadused kehtivad võrdselt nii internetis kui ka väljaspool seda. Nende õiguste teostamiseks on äärmiselt oluline kaitsta

ja edendada vaba ja pluralistlikku meediat ning veebipõhist juurdepääsu täpsele teabele. Sellega seoses peaksid komisjon ja liikmesriigid tagama, et digiüleminek liidus juhindub nendest õigustest ja põhimõtetest ning et kedagi ei jäeta kõrvale. Komisjon ja liikmesriigid peaksid samuti hoiduma selliste õigusaktide või muude meetmete rakendamisest, mis on nende õigustega vastuolus või tekitavad kodanike seas suuremat ebavõrdsust ja diskrimineerimist.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

(6) Selleks, et jälgida, millises tempos liidu digipööre kulgeb, tuleks kehtestada digieesmärgid. Need eesmärgid peaksid olema seotud konkreetsete valdkondadega, milles tuleks liidus ühiselt edasi liikuda. Eesmärgid on kooskõlas digikompassi teatises nimetatud nelja põhisuunaga, mida on kirjeldatud liidu digipöörde jaoks eluliselt tähtsate valdkondadena: digioskused, digitaristu ning ettevõtete ja avalike teenuste digiüleminek.

Muudatusettepanek

(6) Selleks, et jälgida, millises tempos liidu digipööre kulgeb, tuleks **iga liikmesriigi jaoks ja igas liikmesriigis** kehtestada **selged ja täpselt kindlaks määratud** digieesmärgid, **võttes arvesse riikide lähtekohta**. Need eesmärgid peaksid olema **inimkesksed ja kaasavad ning** seotud konkreetsete valdkondadega, milles tuleks liidus ühiselt edasi liikuda. Eesmärgid on kooskõlas digikompassi teatises nimetatud nelja põhisuunaga, mida on kirjeldatud liidu digipöörde jaoks eluliselt tähtsate valdkondadena: digioskused, digitaristu ning ettevõtete ja avalike teenuste digiüleminek.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6a) Haridus, eeskätt digiõpe, koolitus ja elukestev õpe on digipöörde ja digioskustega elanikkonna eesmärkide

saavutamisel esmatähtsad. Sellega seoses tuleks mitut riiki hõlmavad projektid välja töötada sarnaselt Euroopa ülikoolide veebiplatvormiga või programmi „Erasmus+“ õpetajate akadeemiatega.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

(7) Nii elementaarsed kui ka kõrgema taseme digioskused on eluliselt tähtsad, et tugevdada liidu ühiskonna kollektiivset vastupidavust. Digitaalselt võimestatud ja võimekad kodanikud suudavad ära kasutada digikümneni pakutavaid võimalusi. Ühtlasi peaksid digiväljaõpe ja -haridus toetama **töötajaskonda**, mille liikmete hulgas on senisest palju rohkem neid, kes saavad omandada spetsialiseeritud digioskusi ning leida kvaliteetse töö ja teha rahuldust pakkuvat karjääri, **kusjuures naiste ja meeste arvesse valdkonnas peaks ühtlustuma**. Üks olulisi tegureid, mis võimaldab digitaliseerimise hüvesid ära kasutada, tehnoloogiat edasi arendada ja tagada digivaldkonnas Euroopa juhtpositsiooni, on ühenduvuse, mikroelektroonika ja suurandmete töötlemise suutlikkuse kestlik digitaristu. Kõikjal Euroopas, kaasa arvatud maapiirkondades ja äärealadel¹² on kõigil vaja **suurepäraselt** ja turvalist ühenduvust. Ühiskond vajab üha suuremat üles- ja allalaadimiskiirust. 2030. aastaks peaksid gigabitivõrgud olema mõistlikel tingimustel kättesaadavad kõigile, kes sellist kiirust vajavad või soovivad. Peale selle on juba praegu enamiku peamiste strateegiliste väärtusahelate lähtekohaks mikroprotsessorid ning eeldada võib, et neid vajatakse edaspidi üha rohkem, kusjuures eeskätt suureneb nõudlus kõige innovatiivsemate mikroprotsessorite järele. Prognooside kohaselt on kriitilise

Muudatusettepanek

(7) Nii elementaarsed kui ka kõrgema taseme digioskused on eluliselt tähtsad, et tugevdada liidu ühiskonna kollektiivset vastupidavust **ja kaasavust. Seetõttu aitab digioskuste ühine määratlus ja hindamise standardimine Euroopa tasandil tagada, et liikmesriigid saavutavad käesolevas otsuses sätestatud eesmärgid. Elementaarseid digioskusi peetakse üldiselt sarnaselt lugemis-, kirjutamis- ja arvutusoskusega digiajastu kirjaoskuse põhikomponendiks. Koroonakriis on näidanud, et digitaalselt võimestatud ja võimekad kodanikud suudavad ära kasutada digikümneni pakutavaid võimalusi. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleks olulist tähelepanu pöörata haridusele, et tagada õpetajate koolitus ja haridustöötajate kui terviku koolitus, oskused ja varustus tasemel, mis on vajalik tehnoloogia tulemuslikuks kasutamiseks õppemethodikas ja digitehnoloogia õpetamiseks. Kõigile õpetajatele tuleks kehtestada digioskuste kui põhipädevuse vallas konkreetne ja ambitsioonikas eesmärk ning asjakohane on lisada õppekavadesse digitaalne kodanikuharidus, küberhügieen, andmekaitse ning meedia- ja infopädevus. Lisaks tuleks rõhku panna elukestvate õppele kui üldisele vahendile kogu elanikkonna digioskuste vajaduste rahuldamiseks. Ühtlasi peaksid digiväljaõpe ja -haridus ning teaduse, tehnoloogia, inseneeria, kunstide ja**

tähtsusega võimaldavateks teguriteks ka kvantandmetöötlus ja kliimaneutraalsed üliturvalised servasõlmed, mis tagavad lühikese latentsusajaga juurdepääsu andmeteenustele kõikjal, kus ettevõtjad asuvad.

matemaatikaga seotud haridus toetama **sooliselt tasakaalustatuma ja mitmekesisema töötajaskonna väljakujunemist**, mille liikmete hulgas on senisest palju rohkem neid, kes saavad omandada spetsialiseeritud digioskusi ning leida kvaliteetse töö ja teha rahuldust pakkuvat karjääri, **et oleks võimalik ühiskonnas täiel määral osaleda**. Üks olulisi tegureid, mis võimaldab digitaliseerimise hüvesid ära kasutada, tehnoloogiat edasi arendada ja tagada digivaldkonnas Euroopa juhtpositsiooni, on ühenduvuse, mikroelektroonika ja suurandmete töötlemise suutlikkuse kestlik digitaristu. Kõikjal Euroopas, kaasa arvatud maapiirkondades ja äärealadel¹² on kõigil vaja **töökindlat, kiiret** ja turvalist ühenduvust, **sest see on hädavajalik hariduse kättesaadavuse tagamiseks, mis on põhiõigus**. Ühiskond vajab üha suuremat üles- ja allalaadimiskiirust. 2030. aastaks peaksid gigabitivõrgud olema **taskukohase hinnaga ja** mõistlikel tingimustel kättesaadavad kõigile, kes sellist kiirust vajavad või soovivad. Peale selle on juba praegu enamiku peamiste strateegiliste väärtusahelate lähtekohaks mikroprotsessorid ning eeldada võib, et neid vajatakse edaspidi üha rohkem, kusjuures eeskätt suureneb nõudlus kõige innovatiivsemate mikroprotsessorite järele. Prognooside kohaselt on kriitilise tähtsusega võimaldavateks teguriteks ka kvantandmetöötlus ja kliimaneutraalsed üliturvalised servasõlmed, mis tagavad lühikese latentsusajaga juurdepääsu andmeteenustele kõikjal, kus ettevõtjad asuvad.

¹² ELi maapiirkondade arengu pikaajaline visioon (COM(2021) 345 final).

¹² ELi maapiirkondade arengu pikaajaline visioon (COM(2021) 345 final).

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 7 a (uus)

(7a) Põhi- ja digioskused on olulised hariduse, töö ja ühiskonnas aktiivse osalemise seisukohalt ning seda juba varasest east. Soodsa keskkonna loomine käesolevas otsuses sätestatud digieesmärkide edendamiseks nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil võimaldab saavutada suurema sünergia ja parema ressursikasutuse, eelkõige seoses olemasolevate liidu teadus- ja haridusvaldkonna programmide, poliitikameetmete ja algatustega, millel on digioskuste valdkonnas sarnased eesmärgid, näiteks programmiga „Erasmus+“, mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/817^{1a}, Euroopa haridusruumiga, mis tuleb saavutada aastaks 2025, digiõppe tegevuskavaga aastateks 2021–2027, mis loodi komisjoni 30. septembri 2020. aasta teatisega, Euroopa oskuste tegevuskavaga, mis loodi komisjoni 1. juuli 2020. aasta teatisega, Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskavaga, mis loodi komisjoni 4. märtsi 2021. aasta teatisega, ja nõukogu 26. novembri 2018. aasta soovitusetega kõrg- ja keskhariduskvalifikatsioonide ning välismaal läbitud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamise edendamise kohta, mille kohaselt tuleb vastastikune tunnustamine saavutada hiljemalt 2025. aastaks. Lisaks tuleks mõne programmi, poliitikameetme ja algatuse eesmäärke, näiteks Euroopa oskuste tegevuskavas ja digiõppe tegevuskavas sätestatud eesmäärke ja nendega seotud kohustusi ühtlustada ja kasutada neid digioskustega seotud eesmärkide saavutamise vaheeesmärkidena, tagamaks et 2025. aastaks on 70 protsendil 16–74aastastest elanikest elementaarsed digioskused ja koolid on täielikult andmesideühendusega kaetud. Selline lähenemiseviis aitaks kindlustada,

et kõigi elanike digioskustega varustamiseks kasutatakse tõhusalt kõiki liidu vahendeid.

1a Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrus (EL) nr 2021/817, millega luuakse liidu haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013 (ELT L 189, 28.5.2021, lk 1).

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Lisaks sellele, et eespool nimetatud **tehnoloogiad** on võimaldavad tegurid, on need kesksel kohal uutes toodetes, uutes tootmisprotsessides ja uutes ärimudelites, mis põhinevad andmete õiglasel jagamisel andmepõhises majanduses. Ettevõtete ümberkujundamine sõltub nende võimest võtta uued digitehnoloogiad kasutusele kiiresti ja kõikjal, sealhulgas tööstuse ja teenuste ökosüsteemides, mis kipuvad ses osas praegu maha jääma.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8) Lisaks sellele, et eespool nimetatud **digieesmärgid ja -tehnoloogiad** on võimaldavad tegurid, on need kesksel kohal uutes toodetes, uutes tootmisprotsessides ja uutes ärimudelites, mis põhinevad andmete õiglasel jagamisel andmepõhises majanduses **kooskõlas konkurentsieeskirjadega**. Ettevõtete ümberkujundamine sõltub nende võimest võtta uued digitehnoloogiad kasutusele kiiresti ja kõikjal, sealhulgas tööstuse ja teenuste ökosüsteemides, mis kipuvad ses osas praegu maha jääma, **vältides ühtlasi peamistest tehnoloogiatest sõltumist ja võimalikku tehnoloogilist kinnistumist**.

kohaneda üha digitaalsemaks muutuva tööturu muutuvate vajaduste ja tegelikkusega. Vajaduse korral peaksid tööandjad pakkuma töötajatele digikoolitust ja digiseadmeid, pöörates erilist tähelepanu puuetega inimeste erivajadustele.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Ka demokraatlik elu ja avalikud teenused sõltuvad olulisel määral digitehnoloogiast ning seepärast peaks digitehnoloogia olema kõigile kättesaadav tipptasemel digikeskkonna kujul, mis pakub kergesti kasutatavaid, tõhusaid ja individuaalseid *teenuseid* ja *vahendeid*, mis vastavad rangetele *turva-* ja *privaatsusnõuetele*.

Muudatusettepanek

(9) Ka demokraatlik elu ja avalikud teenused, *sealhulgas kultuuriasutused*, sõltuvad olulisel määral digitehnoloogiast ning seepärast peaks digitehnoloogia olema kõigile kättesaadav tipptasemel digikeskkonna kujul, mis pakub kergesti kasutatavaid, *taskukohaseid*, *juurdepääsetavaid*, tõhusaid ja individuaalseid *digiteenuseid* ja *õppevahendeid*, mis vastavad rangetele *turvanõuetele ning tuginevad lõimprivaatsuse normidele*. *Poliitikaprogrammiga tuleks luua inimkeskne digikeskkond, mis on kättesaadav kõigile ning võimaldab kõigil kodanikel, tarbijatel ja väikeettevõtete omanikel saada aktiivseteks, loovateks ja kriitilise tähtsusega osalejateks, kellel on piisavad teadmised, oskused ja arusaamine, et teha teadlikke otsuseid digitehnoloogia kasutamise ja võimaluste kohta.*

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

(12) See mehhanism peaks sisaldama

Muudatusettepanek

(12) See mehhanism peaks sisaldama

tõhustatud seiresüsteemi, et teha kindlaks lüngad liidu strateegilises digivõimekuses. Lisaks peaks see sisaldama aruandlusmehhanismi muu hulgas selle kohta, millist edu on saavutatud 2030. aasta visiooni ja vastavate digieesmärkide suunas liikumisel, aga ka selle kohta, milline on käesolevas otsuses sätestatud eesmärkide täitmise üldisem seis. Sellega tuleks luua komisjoni ja liikmesriikide vaheline koostööraamistik, et leida lahendusi **nõrkade kohtade kõrvaldamiseks ja** pakkuda välja suunatud tegevusi mõjusate parandusmeetmete võtmiseks.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Komisjon peaks andma aru eeskätt digieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest, esitama üksikasjaliku kirjelduse selle kohta, kui edukas on liit olnud võrreldes iga eesmärgi kavandatud trajektooriga, hinnangu iga eesmärgi saavutamiseks vajalikele jõupingutustele, kaasa arvatud digivõimekusse tehtavate investeeringute puudujääkidele, ning suurendama teadlikkust digitaalse suveräänsuse suurendamiseks vajalike tegevuste kohta. Lisaks peaks aruanne sisaldama hinnangut asjakohaste seadusandlike ettepanekute rakendamisele ning liidu ja liikmesriikide tasandil võetud meetmetele.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 20

tõhustatud seiresüsteemi, et teha kindlaks lüngad liidu strateegilises digivõimekuses. Lisaks peaks see sisaldama aruandlusmehhanismi muu hulgas selle kohta, millist edu on saavutatud 2030. aasta visiooni ja vastavate digieesmärkide suunas liikumisel, aga ka selle kohta, milline on käesolevas otsuses sätestatud eesmärkide täitmise üldisem seis. Sellega tuleks luua komisjoni ja liikmesriikide vaheline koostööraamistik, et leida lahendusi, **kõrvaldada nõrgad kohad ning** pakkuda välja suunatud **ja teostatavaid** tegevusi mõjusate parandusmeetmete võtmiseks.

Muudatusettepanek

(15) Komisjon peaks andma aru eeskätt digieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest, esitama üksikasjaliku kirjelduse selle kohta, kui edukas on liit olnud võrreldes iga eesmärgi kavandatud trajektooriga, hinnangu iga eesmärgi saavutamiseks vajalikele jõupingutustele, kaasa arvatud digivõimekusse tehtavate investeeringute puudujääkidele, ning suurendama teadlikkust digitaalse **valmisoleku ja** suveräänsuse suurendamiseks vajalike tegevuste kohta. Lisaks peaks aruanne sisaldama hinnangut asjakohaste seadusandlike ettepanekute rakendamisele ning liidu ja liikmesriikide tasandil võetud meetmetele.

Komisjoni ettepanek

(20) Tagamaks, et komisjoni ja liikmesriikide koostöö on tõhus ja tulemuslik, peaksid liikmesriigid esitama komisjonile oma digikümneni strateegilised tegevuskavad, mis katavad ajavahemiku kuni 2030. aastani („riikide digikümneni strateegilised tegevuskavad“), ning, kui see on võimalik ja riigi tasandil mõõdetav, tegema ettepaneku riiklike trajektoore kohta, ***kirjeldades*** kõiki vastuvõetud, kavandatud või rakendatud vahendeid, mis aitavad kaasa käesoleva otsuse eesmärkide ja digieesmärkide saavutamisele liidu tasandil. Riikide digikümneni strateegilised tegevuskavad peaksid olema ülimalt tähtis töövahend, mille abil koordineerida liikmesriikide poliitikat ja tagada turu jaoks prognoositavus. Liikmesriigid peaksid võtma arvesse asjaomaseid valdkondlikke algatusi nii liidu kui ka riikide tasandil ning tagama kooskõla nendega. Liikmesriigid võivad iga-aastase koostöösükli jooksul teha ettepanekuid oma digikümneni strateegiliste tegevuskavade kohandamiseks, et võtta arvesse digipöörde kulgu nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil ning reageerida eeskätt komisjoni soovitatud poliitikasuundadele, meetmetele ja tegevustele.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

(29) Läbipaistvuse ja üldsuse osaluse tagamiseks peaks komisjon suhtlema kõigi huvitatud sidusrühmadega. Selleks peaks komisjon tegema tihedat koostööd

Muudatusettepanek

(20) Tagamaks, et komisjoni ja liikmesriikide koostöö on tõhus ja tulemuslik, peaksid liikmesriigid esitama komisjonile oma digikümneni strateegilised tegevuskavad, mis katavad ajavahemiku kuni 2030. aastani („riikide digikümneni strateegilised tegevuskavad“), ning, kui see on võimalik ja riigi tasandil mõõdetav, tegema ettepaneku riiklike trajektoore ***ning iga-aastaste kontrollitavate eesmärkide*** kohta, ***mis kirjeldavad*** kõiki vastuvõetud, kavandatud või rakendatud vahendeid, mis aitavad kaasa käesoleva otsuse eesmärkide ja digieesmärkide saavutamisele liidu tasandil, ***vältimaks võimalust, et 2030. aasta eesmärgid jäävad saavutamata.*** Riikide digikümneni strateegilised tegevuskavad peaksid olema ülimalt tähtis töövahend, mille abil koordineerida liikmesriikide poliitikat ja tagada turu jaoks prognoositavus. Liikmesriigid peaksid võtma arvesse asjaomaseid valdkondlikke algatusi nii liidu kui ka riikide tasandil ning tagama kooskõla nendega. Liikmesriigid võivad iga-aastase koostöösükli jooksul teha ettepanekuid oma digikümneni strateegiliste tegevuskavade kohandamiseks, et võtta arvesse digipöörde kulgu nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil ning reageerida eeskätt komisjoni soovitatud poliitikasuundadele, meetmetele ja tegevustele.

Muudatusettepanek

(29) Läbipaistvuse ja üldsuse osaluse tagamiseks peaks komisjon suhtlema kõigi huvitatud sidusrühmadega. Selleks peaks komisjon tegema tihedat koostööd

sidusrühmadega, nii avalik-õiguslike kui ka erasektori osalejatega, näiteks haridus- või tervishoiusektori avalik-õiguslike asutustega, ning konsulteerima nendega meetmete üle, millega kiirendada **digipööret** liidu **tasandil**. Sidusrühmade kaasamine oleks oluline ka liikmesriikide tasandil, **seda eriti siis, kui tegeletakse** oma riigi digikümnendi strateegilise tegevuskava ja selle kohanduste **vastuvõtmisega**.

sidusrühmadega, nii avalik-õiguslike kui ka erasektori osalejatega, näiteks haridus- või tervishoiusektori avalik-õiguslike asutustega, ning konsulteerima nendega meetmete üle, millega kiirendada **liikmesriikide ja liidu kui terviku digipööret**. Sidusrühmade, **sealhulgas haridussektori ja kodanikuühiskonna** kaasamine oleks oluline ka liikmesriikide tasandil, **nii riigi kui ka kohalikul tasandil, seda eriti** oma riigi digikümnendi strateegilise tegevuskava **ettevalmistamisel** ja selle kohanduste **vastuvõtmisel**.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu otsus Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

(30) Mitut riiki hõlmavad projektid, milles osaleb mitu liikmesriiki, peaksid võimaldama ulatuslikku sekkumist digieesmärkide saavutamise seisukohast võtmetähtsusega valdkondades, eriti liidu, liikmesriikide ja vajaduse korral ka erasektori vahendite koondamise kaudu. Nende rakendamist tuleks koordineerida ning see peaks toimuma komisjoni ja liikmesriikide tihedas koostöös. Seepärast peaks komisjonil olema keskne roll mitut riiki hõlmavate projektide elluviimise kiirendamisel sellega, et lisas soovituslikult esitatud projektikategooriate hulgas tehakse kindlaks mitut riiki hõlmavad rakendamisvalmis projektid, aga ka liikmesriikide nõustamisel küsimustes, mis on seotud rakendamismehhanismide valimisega, rahastamisallikate valimise ja kombineerimisega, nende projektide rakendamisega seotud muude strateegiliste aspektidega ning Euroopa digitaristu konsortsiumi valimisega rakendamismehhanismiks, kui see on asjakohane.

Muudatusettepanek

(30) Mitut riiki hõlmavad projektid, milles osaleb mitu liikmesriiki, peaksid **selge Euroopa lisaväärtuse olemasolu korral** võimaldama ulatuslikku sekkumist digieesmärkide saavutamise seisukohast võtmetähtsusega valdkondades, eriti liidu, liikmesriikide ja vajaduse korral ka erasektori vahendite koondamise kaudu. Nende rakendamist tuleks koordineerida ning see peaks toimuma komisjoni ja liikmesriikide tihedas koostöös. Seepärast peaks komisjonil olema keskne roll mitut riiki hõlmavate projektide elluviimise kiirendamisel sellega, et lisas soovituslikult esitatud projektikategooriate hulgas tehakse kindlaks mitut riiki hõlmavad rakendamisvalmis projektid, aga ka liikmesriikide nõustamisel küsimustes, mis on seotud rakendamismehhanismide valimisega, rahastamisallikate valimise ja kombineerimisega, nende projektide rakendamisega seotud muude strateegiliste aspektidega ning Euroopa digitaristu konsortsiumi valimisega rakendamismehhanismiks, kui see on asjakohane.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 1 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) luua liidu institutsioonide ja liikmesriikide vahelise koostöö süsteem ja innustada sellist koostööd tegema;

Muudatusettepanek

(b) luua liidu institutsioonide ja liikmesriikide vahelise koostöö süsteem ja innustada sellist koostööd tegema, ***et leida lahendusi, kõrvaldada puudused ja pakkuda välja suunatud tegevusi mõjusate parandusmeetmete võtmiseks ning soovitada uusi näitajaid;***

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 1 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) tagada ***liidupoelse*** seire ja aruandluse järjepidevus, võrreldavus ja täielikkus.

Muudatusettepanek

(c) tagada ***liikmesriikide ja liidu poolse seire, standardse hindamise*** ja aruandluse järjepidevus, võrreldavus ja täielikkus ***läbipaistval ja kergesti arusaadaval viisil.***

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 2 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) propageerida inimkeskset, kaasavat, turvalist ja avatud digikeskkonda, kus digitehnoloogia ja -teenused järgivad ja edendavad liidu põhimõtteid ja väärtusi;

Muudatusettepanek

(a) propageerida inimkeskset, kaasavat, turvalist ja avatud digikeskkonda, kus digitehnoloogia ja -teenused järgivad ja edendavad liidu põhimõtteid, ***õigusi*** ja väärtusi ***ilma kedagi diskrimineerimata;***

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) kindlustada liikmesriikide kollektiivset vastupidavust ja ületada digilõhe eeskätt **digitaalsete baas- ja erioskuste üldise propageerimisega** ning hästi toimivate digiõppe ja -koolituse süsteemide **jõulisema arendamisega**;

Muudatusettepanek

(b) kindlustada liikmesriikide kollektiivset vastupidavust ja ületada digilõhe eeskätt **elementaarsete digioskuste propageerimisega ja kõrgema taseme digioskuste omandamise ergutamisega** ning **toetada** hästi toimivate, **kvaliteetsete ja kaasavate** digiõppe ja -koolituse süsteemide **arendamist, muu hulgas elukestva õppe põhimõtte abil ning kooskõlas Euroopa haridusruumi algatusega**;

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

ba) luua haridus-, koolitus- ja õppekeskustes piisav finants-, tehniline ja inimsuutlikkus, et täita digioskustega seotud eesmärgid ning saavutada IKT üliõpilaste ja IKT spetsialistide sooline tasakaal;

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) tagada digitaalne suveräänsus eelkõige turvalise ja juurdepääsetava digitaristu abil, mis **tuleks** toime väga suurte andmemahtude töötlemisega, et võimaldada muude tehnoloogiate arengut ning **toetada** liidu tööstuse konkurentsivõimet;

Muudatusettepanek

(c) tagada **muu hulgas ka äärealadel** digitaalne suveräänsus eelkõige turvalise, **kvaliteetse** ja juurdepääsetava digitaristu abil, mis **põhineb põhiväärtustel ja tuleb** toime väga suurte andmemahtude töötlemisega, et võimaldada muude tehnoloogiate arengut ning **innovatsiooni haridussüsteemides ja teadusuuringutes**,

toetades liidu tööstuse ja majanduse konkurentsivõimet kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679^{1a};

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 1 – lõik 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) edendada selliste digivõimaluste kasutuselevõttu ja kasutamist, mis annavad lihtsatel ja õiglastel tingimustel juurdepääsu digitehnoloogiale ja andmetele, et saavutada liidu ettevõtetes, eeskätt väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes digimahukuse ja innovatsiooni kõrge tase;

Muudatusettepanek

(d) edendada selliste digivõimaluste kasutuselevõttu ja kasutamist, mis annavad lihtsatel ja õiglastel tingimustel juurdepääsu digitehnoloogiale ja andmetele, et saavutada liidu ettevõtetes, eeskätt **mikro-**, väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes digimahukuse ja innovatsiooni kõrge tase;

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 2 – lõik 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

(e) tagada, et kõigil, esmajoones ebasoodsas olukorras olevatel rühmadel, sh puuetega inimestel on internetis juurdepääs elu demokraatiaga seotud aspektidele, avalikele **teenustele ning** tervishoiu- ja hooldusteenustele, mille raames pakutakse kaasavaid, tõhusaid ja individuaalseid teenuseid ja vahendeid kooskõlas rangete

Muudatusettepanek

(e) tagada, et kõigil, esmajoones ebasoodsas olukorras olevatel rühmadel, sh puuetega inimestel on internetis **kerge ja diskrimineerimisvaba** juurdepääs elu demokraatiaga seotud aspektidele, avalikele **ja põhiteenustele, sealhulgas** tervishoiu- ja hooldusteenustele, mille raames pakutakse kaasavaid, tõhusaid ja

turvalisuse ja privaatsuse nõuetega;

individuaalseid teenuseid ja **koostalitlusvõimelisi** vahendeid kooskõlas rangete turvalisuse ja privaatsuse nõuetega, **edendades vaba ja avatud lähtekoodiga tarkvara kasutamist**;

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt h a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ha) hõlbustada formaalse, mitteformaalse ja informaalsete hariduse pakkujate ning sidusrühmade vahelist koostööd digiõppe pakkujate pakkujate vahel, edendada elukestvat õppe põhimõtet digioskuste ja digikirjaoskuse arendamisel ja ning hõlbustada mitut riiki hõlmavate projektide käivitamist.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a) „elementaarne digioskus“ – oskus kasutada digiseadmeid ja veebirakendusi baastasemel, näiteks teabele ja isikuandmetele juurdepääsu, selle filtreerimise ja haldamise, sisu loomise ja jagamise, suhtlemise ja koostöö eesmärgil, ning oskus tuvastada ja kriitiliselt hinnata tehisintellektitehnoloogiaid;

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 5 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5b) „kõrgema taseme digioskus“ – digitehnoloogia kasutamise erioskus, näiteks tehnoloogia projekteerimise, arendamise ja kasutamise oskused.

Muudatusettepanek 25

**Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt 1 – alapunkt a**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) **vähemalt** 80 protsendil 16–74aastastel **on** vähemalt algtasemel digioskused;

(a) **2025. aastaks on vähemalt 70 protsendil ja 2030. aastaks vähemalt 80 protsendil 16–74aastastel vähemalt algtasemel digioskused ning kõik liikmesriigid on teinud märkimisväärseid edusamme;**

Muudatusettepanek 26

**Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt 1 – alapunkt a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) 2025. aastaks on vähemalt 80 % ja 2030. aastaks vähemalt 90 % õpetajatest ja koolitajatest, sealhulgas kutseõpetajad, saanud asjakohase koolituse tehnoloogia tõhusaks kasutamiseks õppetöös ja digitehnoloogiate õpetamiseks;

Muudatusettepanek 27

**Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt 1 – alapunkt b**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) tööle on võetud vähemalt 20 miljonit info- ja

(b) tööle on võetud vähemalt 20 miljonit info- ja

kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) spetsialisti ning meeste ja naiste arv nende hulgas ühtlustub;

kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) spetsialisti ning meeste ja naiste arv nende hulgas ühtlustub **ja digioskuste märkimisväärne sooline ebavõrdsus väheneb**;

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt 1 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) igas liikmesriigis osaleb vähemalt 5 % kõrgharidusega naistest IKT-programmides või IKT-komponendiga interdistsiplinaarsetel kursustel;

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt 2 – alapunkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) gigabitühendus ja vajalikud digiseadmed on tagatud kõigis haridusasutustes, pöörates erilist tähelepanu maapiirkondade koolidele;

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt 3 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) üle 90 % liidu väikestest ja keskmise suurusega ettevõtjatest (VKEdest) saavutab vähemalt algtasemel digimahukuse;

(b) üle 90 % liidu **mikro-**, väikestest ja keskmise suurusega ettevõtjatest (VKEdest) **kõikides liikmesriikides** saavutab vähemalt algtasemel digimahukuse;

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt 4 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

(a) olulisemad avalikud **teenused** on liidu kodanikele ja ettevõtjatele 100 % interneti teel juurdepääsetavad;

Muudatusettepanek

(a) olulisemad avalikud **ja erateenused** on liidu kodanikele ja ettevõtjatele 100 % interneti teel juurdepääsetavad;

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 6 – lõige 3 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) seniste ja kavandatavate poliitikasuundade, meetmete ja tegevuste vastastikune mõju ja järjepidevus.

Muudatusettepanek

(d) seniste ja kavandatavate poliitikasuundade, meetmete ja tegevuste vastastikune mõju ja järjepidevus, **sealhulgas mitut riiki hõlmavate projektide hetkeseis digitaalsektoris.**

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 8 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

(1) Liikmesriigid ja komisjon teevad tihedat koostööd, et teha kindlaks, kuidas tulla toime puudujääkidega valdkondades, kus edusammud ei ole olnud piisavad ühe või mitme artiklis 4 sätestatud digieesmärgi saavutamiseks või kus on digikümnendi aruande põhjal tuvastatud märkimisväärseid lünki ja puudujääke. Sellises analüüsis võetakse arvesse eeskätt erinevusi liikmesriikide võimekuses anda oma panus mõnedesse digieesmärkidesse **ja** riski, et viivitused mõningate kõnealuste eesmärkide saavutamises võivad kahjustada muude digieesmärkide saavutamist.

Muudatusettepanek

(1) Liikmesriigid ja komisjon teevad tihedat koostööd, et teha kindlaks, kuidas tulla toime puudujääkidega valdkondades, kus edusammud ei ole olnud piisavad ühe või mitme artiklis 4 sätestatud digieesmärgi saavutamiseks või kus on digikümnendi aruande põhjal tuvastatud märkimisväärseid lünki ja puudujääke. Sellises analüüsis võetakse arvesse eeskätt erinevusi liikmesriikide **majanduslikus, logistilises ja muus** võimekuses **ja nende lähtepunktis selleks, et** anda oma panus mõnedesse digieesmärkidesse, **aga ka** riski, et viivitused mõningate kõnealuste eesmärkide saavutamises võivad kahjustada muude digieesmärkide saavutamist.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 9 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

(4) Kui komisjon jõuab järeldusele, et riiklikud meetmed ei ole piisavad ja seavad käesolevas otsuses sätestatud üld- ja digieesmärkide saavutamise ohtu, võib ta ühtlasi teha ettepaneku asjakohaste meetmete võtmiseks ja kasutada talle aluslepingutega antud õigusi, et tagada nende eesmärkide ühine saavutamine.

Muudatusettepanek

(4) Kui komisjon jõuab järeldusele, et riiklikud meetmed ei ole piisavad ja seavad käesolevas otsuses sätestatud üld- ja digieesmärkide saavutamise ohtu, võib ta ühtlasi teha ettepaneku asjakohaste **kohandatud** meetmete võtmiseks ja kasutada talle aluslepingutega antud õigusi, et tagada nende eesmärkide ühine saavutamine. **Komisjon võib välja pakkuda ka mitut riiki hõlmavaid projekte, et saavutada sihid ja eesmärgid, mille puhul on oht, et neid ei saavutata õigeaegselt, või kui mõne meetme puhul oleks kasu koordineeritud lähenemisviisist.**

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 11 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

(1) Komisjon teeb tihedat koostööd era- ja avaliku sektori sidusrühmadega, kaasa arvatud **sotsiaalpartneritega**, et koguda teavet ja töötada välja soovitatavad poliitikasuunad, meetmed ja tegevused, mida on vaja käesoleva otsuse rakendamiseks.

Muudatusettepanek

(1) Komisjon teeb tihedat koostööd era- ja avaliku sektori sidusrühmadega, kaasa arvatud **kutseorganisatsioonide, kutseliitude, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonnaga**, et koguda teavet ja töötada välja soovitatavad poliitikasuunad, meetmed ja tegevused, mida on vaja käesoleva otsuse rakendamiseks.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 11 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2) Riikide digikümneni strateegiliste tegevuskavade vastuvõtmisel ja nende kohandamisel teevad liikmesriigid siseriiklike õigusaktide kohaselt koostööd era- ja avaliku sektori sidusrühmadega, kaasa arvatud *sotsiaalpartneritega*.

(2) Riikide digikümneni strateegiliste tegevuskavade vastuvõtmisel ja nende kohandamisel teevad liikmesriigid siseriiklike õigusaktide kohaselt koostööd era- ja avaliku sektori sidusrühmadega, kaasa arvatud *kutseorganisatsioonide, kutseliitude, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonnaga*.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 12 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) kindlustada liidu tehnoloogilist tippaset ja tööstuse konkurentsivõimet kriitilise tähtsusega tehnoloogiate, digitoodete, teenuste ja taristute vallas, mis on olulised majanduse elavdamise, heaolu ning kodanike turvalisuse ja ohutuse jaoks;

Muudatusettepanek

(b) kindlustada liidu tehnoloogilist tippaset ja tööstuse konkurentsivõimet kriitilise tähtsusega tehnoloogiate, digitoodete, teenuste ja taristute vallas, mis on olulised majanduse elavdamise, *majanduskasvu*, heaolu ning kodanike *demokraatliku osalemise*, turvalisuse ja ohutuse jaoks;

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 12 – lõige 2 – punkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ea) tagada digitaristu ühtlustamine;

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu otsus Artikkel 13 – lõige 4 – punkt g a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ga) Euroopa Komisjon;

Muudatusettepanek 40

**Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 13 – lõige 4 – punkt g b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***gb) Euroopa teadusuuringute
infrastruktuuri konsortsiumid, mida
koordineerib Euroopa Komisjon.***

Muudatusettepanek 41

**Ettepanek võtta vastu otsus
Artikkel 23 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 23a

***Koostoime ja vastastikune täiendavus
muude liidu programmide ja
poliitikameetmetega hariduse, koolituse ja
teaduse valdkonnas***

***Liidu tasandil rakendatakse 2030. aasta
poliitikaprogrammi „Tee
digikümnendisse“ raames valdkonnaülest
lähenemisviisi, et luua koostoime liidu eri
programmide ja algatuste vahel, mis on
digioskustega seotud eesmärkide ja sihtide
seisukohast asjakohased, võttes arvesse
2021–2027. aasta mitmeaastase
finantsraamistiku alusel kättesaadavate
eelarvevahendite piiratust ning
käimasolevaid ja uusi tegevusi.***

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	2030. aasta poliitikaprogrammi „Tee digikümnendisse“ loomine
Viited	COM(2021)0574 – C9-0359/2021 – 2021/0293(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ITRE 18.10.2021
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	CULT 18.10.2021
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Sabine Verheyen 14.12.2021
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	7.2.2022
Vastuvõtmise kuupäev	25.4.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 29 –: 0 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Alexis Georgoulis, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaaß, Peter Pollák, Diana Riba i Giner, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Alexander Bernhuber, Elżbieta Kruk

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

29	+
ECR	Elżbieta Kruk, Dace Melbārde, Andrey Slabakov
ID	Catherine Griset
NI	Andrea Bocskor
PPE	Asim Ademov, Alexander Bernhuber, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Romeo Franz, Niklas Nienab, Diana Riba i Giner

0	-

1	0
ID	Gianantonio Da Re

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu